

N:o 34.

Af Herr Erik Häggström: Om beviljande af medel till uppförande och underhåll af en fyr på klippan Bonden i Norra Qvarken, m. m.

Den till Riksdagen aflemnade Kongl. Maj:ts proposition angående statsverkets tillstånd och behof upptager under femte hufvudtiteln, bland annat, en förhöjning i anslaget till Lots- och Fyrinrättningen till belopp af 100,000 Rdr att utgå af influtna fyr- och båkmedel. I det den nådiga propositionen åtföljande statsrådsprotokoll uppgifvas dessa medel hafva lemnat en årligen växande inkomst, hvilken för år 1870 antagits uppgå till 800,000 Rdr, med afseende hvarå, och då det syntes otvifvelaktigt att, äfven om någon nedsättning i vissa till fyr- och båkinrättningen nu ingående afgifter skulle ega rum, inkomsterna ändock skulle förslå till fyllandet af de med dessa medel afsedda ändamål och derutöfver lemna ett öfverskott, tillräckligt för att dermed tillgodose Sjökartekontorets behof och lifräddningsväsendet, Kongl. Maj:t funnit anledning hos Riksdagen tillstyrka, att ej mindre det för sjömätningar och Sjökartekontorets verksamhet i riksstaten uppförda belopp, 60,000 Rdr, än ock anslaget till lifräddningsanstalterna å rikets kuster, 10,000 Rdr, kunde anvisas att med natur, såsom hitintills, af reservationsanslag utgå af anslaget till Lots- och Fyrinrättningen med dertill hörande personal, hvarigenom nämnda två belopp skulle komma att från riksstaten afföras, och såsom skäl till denna förändring framhålles den omständigheten, att sistnämnda inrättningar hufvudsakligen afse handels-sjöfartens bästa.

Utom det att handels-sjöfarten genom den afgift, som under benämning lastpengar erlägges af alla från utrikes ort ankommande och dit afgående fartyg och hvilken afgift uppbäres och redovisas bland tullmedlen, lemnar ett rikligt bidrag till bestridande af omförmälda utgifter för Sjökartekontoret och lifräddningsanstalterna, lärer väl få anses med sakens natur mest förenligt,

att öfverskottet af fyr- och båkmedlen tills vidare uteslutande användes för det ändamål hvartill dessa medel äro afsedda och bestämda, nemligen inrättande och förbättrande af fyrar och båkar på rikets kuster, isynnerhet som behof af dessa inrättningar ännu på flera ställen förefinnes, hvilket af ifrågavarande medel först bör tillgodoses. Såsom bevis på att i afseende å fyr- och båkinrättningen, därför i senare tider mycket blifvit gjordt, ännu mycket återstår, tillåter jag mig anföra bland annat, hurusom, oaktadt redan vid 1866 års riksdag motion hos Ridderskapet och Adeln och i Borgareståndet väcktes om anslag af medel till uppförande af en fyr på "Svenska högarna" utanför Stockholms skärgård, hvilken motion dåvarande Stats-Utskottet fann förtjent af uppmärksamhet och följaktligen föreslog, att Rikets Ständer skulle i underdånighet anhålla, att Kongl. Maj:t täcktes efter förutgången undersökning och då anslaget till Lots- och Fyrinrättningen dertill lemnade tillgång, anvisa erforderliga medel för ifrågavarande fyranläggning, denna för sjöfartens betryggande så nödig ansedda fyr dock ännu saknas. Äfvenså måste anses högeligen önskvärdt, att ett fyrfartyg varder förlagd vid det så kallade Länsmansgrundet i Öregrundsgrepen i och för underlättande af inseglingen till Öregrund.

Vid sistlidne riksdag vågade jag i afgifven motion framhålla behofvet af fyrar i de norrländska farvattnen, hvilket behof Kongl. Lotsverket äfven har sig väl bekant, hvadan man har grundad anledning till den förhoppning, att detsamma må vara afhjelpat när medel dertill finnas tillgängliga. Emellertid har under sistlidne höst åter ett skeppsbrott inträffat, der menniskolif äfven spildes, nemligen finska Skonerten Rounas förolyckande å skäret Lillbådan utanför Nordmalingsfjärden, hvilken olycka sannolikt kunnat undvikas, om fartygsbefälhafvaren haft någon ledning under den långa och mörka höstnatten af en fyr, uppförd på i närheten af nämnda skär liggande klippan Bonden i norra Qvarken.

Äfven den alltmera tilltagande ångbåtstrafiken i de norrländska farvattnen påkallar kraftigare åtgärder för dessa farvattens betryggande. Vanligen anlöpa ångbåtarna på sina resor under de mörka höstmånaderna, då gods till betydligt värde medföres, Umeå och Rathans hamnar, hvilka dessutom icke sällan såsom nödhamnar besökas; men ofta nog nödgas de till följd af det inbrytande mörkret med mycken risk hålla sig ute i den farliga Norra Qvarken, och våga icke anlöpa dessa hamnar derföre att inseglingsfyrar till densamma saknas. Vål har Kongl. Lotsverket, inseende behofvet af någon ledning för de sjöfarande vid dessa hamnars angörande, till de vid inloppen befintliga lotsplatser uppsändt lanternor, att derstädes begagnas, men besynnerligt nog har Kongl. Lotsverket tillika ej föranstaltat om behöflig lysmateriel för dessa lanternors användande, hvarigenom de ej heller kunnat uppsättas. De på platsen varande lotsar skulle säkerligen mot en ganska billig

ersättning åtaga sig vården om lanternorna, om blott lysmateriel till desamma anskaffades och bekostades.

På grund af hvad jag sålunda anfört tror jag mig hafva visat angelägenheten deraf, att öfverskottet å fyr- och båkmedlen ännu någon tid är behöfligt för förbättrandet af vårt fyr- och båkväsende; och då jag sålunda hoppas, att Riksdagen skall finna både billigt och nödigt att fyrar uppföras, der sådana obestriddigen äro af behofvet påkallade, samt att de förbättringar, som dermed stå i gemenskap, varda vidtagna, helst när fyr- och båkmedlen nu dertill lemna tillgång, på det att sjöfarten måtte betryggas och derigenom lif och gods bevaras, vågar jag hos Riksdagen vördsamt anhålla:

1:o att Riksdagen behagade af besparade fyr- och båkmedel bevilja anslag till uppförande och underhåll af en fyr på klippan "Bonden" i norra Qvarken, och

2:o att, intilldess Lotsverkets medel lemna tillgång till uppbyggande af inseglingsfyrar vid inloppen till Umeå och Rathans hamnar, Riksdagen ville anslå 1,000 R:dr årligen eller det belopp, som erfordras för inköp af lysmateriel samt uppsättning och vård af de af Lotsverket uppsända lanternor, att under höstmånaderna begagnas vid Bredskärs och Rathans lotsplatser till ledning vid insegling till dessa hamnar.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 28 Januari 1871

Eric Haggström.